

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล¹

พชรกฤษ นุ่มหันต์²

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับการใช้งบประมาณแผ่นดินและคุณภาพชีวิตของประชาชน จะเห็นได้ว่าการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อระบบพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากหากพิจารณาในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของไทยในปัจจุบัน จะพบว่าเกิดปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานภาครัฐเป็นจำนวนมาก เนื่องจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในประเทศไทย เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนค่อนข้างซับซ้อนและไม่ค่อยถูกตรวจสอบมากนัก จึงก่อให้เกิดการทุจริต ประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ต่อมาภาครัฐจึงได้ให้ความสำคัญ และตื่นตัวในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อลดภาระและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ หากหน่วยงานใดไม่มีการวางระบบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ถูกต้องเหมาะสมและขาดการบริหารพัสดุที่ดี ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างและบำรุงรักษาซ่อมแซมพัสดุที่ได้มาและทำให้ไม่สามารถนำพัสดุไปใช้ปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ อีกทั้งยังส่งผลต่อการจัดทำบริการสาธารณะ และทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐหรือประชาชน

ต่อมารัฐบาลได้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยรวบรวมกฎหมายที่เดิมมีอยู่หลายฉบับเข้าด้วยกัน ผลลัพธ์คือการตราพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 พร้อมทั้งออกกฎกระทรวงจำนวน 7 ฉบับประกอบ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแนวทางที่ระบุไว้ในตัวบทกฎหมาย รวมถึงกฎกระทรวงระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง โดยมีเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ สร้างความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาคอร์รัปชันโดยพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2560³ ถือเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในระดับพระราชบัญญัติ ซึ่งใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐทุก

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลและสาธารณสุขตำบล โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิจิตร และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศิริ บัวสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนชื่อสกุล

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะนิติศาสตร์

³ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 2.

รูปแบบอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน นับเป็นก้าวสำคัญในการปฏิรูประบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทย

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มักได้รับข้อร้องเรียนปัญหาการทุจริตหลายรูปแบบ โดยเฉพาะในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่โปร่งใสของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ การฮั้วประมูลงานก่อสร้าง ผู้บริหารมีส่วนได้เสียในสัญญา และการแข่งขันผลประโยชน์ภายในองค์กร และสาธารณสุขตำบลหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นผลจากการปฏิรูประบบสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานได้สะดวกขึ้น โดยเดิมอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งการบริหารจัดการมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ จากเดิมที่การจัดซื้อจัดจ้างอยู่ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี มาสู่การถ่ายโอนบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. กระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ส่งผลให้ปัจจุบันสาธารณสุขตำบลอยู่ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานการณ์นี้สะท้อนถึงความท้าทายในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในประเด็นความโปร่งใสและประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณสุข การแก้ไขปัญหาลำนี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบการตรวจสอบถ่วงดุล รวมถึงสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การกระจายอำนาจและการพัฒนาระบบสาธารณสุขตำบลสามารถบรรลุเป้าหมายในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามเมื่อได้ทำการศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก คือเรื่องปัญหาเกี่ยวกับขอบเขตการใช้บังคับกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล กล่าวคือ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งการตรากฎหมายนี้มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความคุ้มค่าโปร่งใส แต่บทบัญญัติในเรื่องราคากลางและเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอที่กำหนดไว้ก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายที่ทำให้ไม่เกิดความคุ้มค่า กล่าวคือ ราคากลางที่จัดทำขึ้นตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด⁴ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบราคาเพื่อให้สามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริง แต่เนื่องจากการจัดทำราคากลางตามวิธีที่กฎหมายกำหนดยังมีปัญหาบางประการ เช่น ราคากลางที่ได้มาจากหน่วยงานกลางพบปัญหาเกี่ยวกับราคาพัสดุที่ยังไม่ครอบคลุมทุกประเภทและรายการ การปรับปรุงราคาให้เป็นปัจจุบัน หรือราคากลางที่ได้จากการสืบราคาจากท้องตลาด เนื่องจากมิได้กำหนดรูปแบบและวิธีการที่ชัดเจนว่าจะให้สืบจากแหล่งใด หรือแบบฟอร์มใด ทำให้หน่วยงานรัฐสามารถใช้ดุลพินิจได้กว้างขวาง จึงพบปัญหาการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสม เป็นช่องทางการทุจริตโดยคำนวณราคากลางสูงเกินความเป็นจริง ทำให้รัฐเสียหาย เมื่อพบว่าผู้ประกอบการสามารถเสนอราคาได้โดยอิสระ โดยมีได้มีข้อห้ามกำหนดให้เสนอราคาสูงกว่าราคากลางที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและประกาศเผยแพร่ไว้ จึงปรากฏว่าราคาของผู้ชนะสูงกว่า

⁴ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 4.

ราคากลางทำให้หน่วยงานของรัฐประสบปัญหาในการใช้ดุลพินิจเป็นอย่างมากเนื่องจากกฎหมายนี้ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้

ส่วนบทบัญญัติในเรื่องเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ พบว่ามีได้กำหนดไว้เป็นบททั่วไป แต่กำหนดแยกไว้ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละหมวดและใช้เกณฑ์แตกต่างกันไป กล่าวคือ หมวดการจัดซื้อจัดจ้างทั่วไปให้ใช้เกณฑ์ราคาสำหรับพัสดุที่มีคุณลักษณะเฉพาะเป็นมาตรฐาน และมีคุณภาพดีเพียงพอต่อการใช้งานแล้ว โดยผู้ที่เสนอราคาต่ำสุดเป็นผู้ชนะ ส่วนเกณฑ์ราคาประกอบเกณฑ์อื่น เช่น ต้นทุนของพัสดุตลอดอายุการใช้งาน มาตรฐานของสินค้าหรือบริการ บริการหลังการขาย หรือข้อเสนอทางเทคนิค ให้ใช้สำหรับการซื้อหรือจ้างพัสดุที่มีความซับซ้อน หรือมีเทคโนโลยีสูงหรือมีเทคนิคเฉพาะ โดยผู้ยื่นข้อเสนอที่ได้รับคะแนนรวมสูงสุดเป็นผู้ชนะ⁵ หน่วยงานของรัฐจึงไม่สามารถใช้เกณฑ์ราคาประกอบเกณฑ์อื่นสำหรับพัสดุทั่วไปที่มีวงเงินสูงทำให้ประสบปัญหาในกรณีผู้ยื่นเสนอราคาได้นำสินค้ายี่ห้อใหม่มาร่วมแข่งขันราคาและได้รับ คัดเลือกให้เป็นผู้ชนะเนื่องจากราคาต่ำสุด แต่เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล ได้ตรวจรับพัสดุนั้นไว้ใช้งานแล้ว พบว่าเกิดปัญหาพัสดุชำรุดบ่อยครั้ง อีกทั้งยังประสบปัญหาเกี่ยวกับอะไหล่รวมทั้งบริการหลังการขายที่ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร ทำให้หน่วยงานต้องเสียเงินงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาจำนวนมาก และอาจต้องจำหน่ายพัสดุนั้นเร็วกว่าเวลาปกติ นอกจากนี้ยังมีพัสดบบางประเภทที่ควรใช้คุณภาพเป็นเกณฑ์ตัดสินผู้ชนะ เช่น วัสดุอาหารสำหรับเด็กนักเรียน ผู้ป่วย เป็นต้น การใช้เกณฑ์ราคาโดยเลือกผู้ชนะจากราคาต่ำสุดทำให้คุณภาพของอาหารต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดจึงส่งผลให้ไม่บังเกิดความคุ้มค่าตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ ในการจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล จะพิจารณาคัดเลือกผู้ให้บริการที่มีแนวคิดของงานจ้างที่ได้คะแนนด้านคุณภาพมากที่สุด⁶ โดยไม่ได้กำหนดเนื้อหาว่าจะพิจารณาคุณภาพจากปัจจัยใดบ้าง ทำให้หน่วยงานสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดประเด็นพิจารณาด้านคุณภาพได้อย่างกว้างขวางและไม่เป็นไปในแนวทางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งยังส่งผลต่อการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในภายหลัง

บทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการอุทธรณ์ในการตราพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและการประพฤติมิชอบ โดยกำหนดให้ผู้ยื่นข้อเสนอมีสิทธิอุทธรณ์ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐโดยให้ใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐภายใน 7 วันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้าง และให้หน่วยงานของ

⁵ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 65 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 83.

⁶ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 90.

รัฐพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้น แต่หากไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน 3 วันทำการ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว หากไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้น ให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ๆ ละไม่เกิน 15 วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในกรณีที่เห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญให้ส่งหน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใหม่หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควรแต่หากเห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นหรือไม่ มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการต่อไป โดยการวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด แต่ผู้อุทธรณ์ที่พอใจคำวินิจฉัยมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้⁷

เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้การใช้สิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้ จะกระทำได้นเฉพาะกรณีที่หน่วยงานของรัฐประกาศผู้ชนะเท่านั้น แต่หากเป็นการประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ยื่นข้อเสนอต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539⁸ ส่งผลให้การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและการพิจารณาอุทธรณ์ ทั้งสองกรณีไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ประเด็นปัญหาที่สอง คือ เรื่องปัญหาเกี่ยวกับองค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ถูกตราขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ในการตรากฎหมายเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุโดยใช้เงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าต่อการกิจของรัฐ และป้องกันปัญหาการทุจริต ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดให้มีคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่เข้ามาดำเนินการเพื่อควบคุมกำกับดูแลเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการบัญญัติกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทั้ง 5 คณะ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าว อันได้แก่คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานของรัฐมีเป็นจำนวนมาก ประกอบกับกรมบัญชีกลาง ได้กำหนดให้การทำหน้าที่องค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ เป็นอำนาจหน้าที่ของ “กองการพัสดุภาครัฐ” จึงทำให้ประสบปัญหาเกี่ยวกับจัดสรรบุคลากร และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารองค์กรให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ตามที่กฎหมาย

⁷ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 114-119.

⁸ หนังสือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ค่วนที่สุด ที่ กค (กอร) 0405.5/ว 374 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2562.

⁹ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 10.

กำหนดไว้ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่องค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของกรมบัญชีกลางไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งส่งผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล และหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากหน่วยงานของรัฐต้องรอการแจ้งผลการวินิจฉัยตอบข้อหารือ การอนุมัติ ยกเว้นหรือผ่อนผันการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในบางกรณี รวมทั้งการพิจารณาอุทธรณ์ทำให้ไม่สามารถท่อนี้ผูกพันเพื่อเบิกจ่ายเงินได้ตามแผนที่กำหนดไว้ทำให้ส่งผลกระทบต่อวินัยทางการคลังและงบประมาณอีกด้วย จึงส่งผลทำให้ในกรณีที่มีการร้องเรียนว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัติเรื่องที่ถูกร้องเรียนของทุกหน่วยงานทั่วประเทศไทย ก็ต้องถูกส่งเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ซึ่งการรวมศูนย์อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียนไว้ที่คณะกรรมการเพียงชุดเดียวไม่มีการกระจายอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์ให้หน่วยงานของรัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเดิมมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อร้องเรียนต่าง ๆ ส่งผลทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้าต้องหยุดชะงักไป

ประเด็นสุดท้าย ก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นเดียวกันคือ ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือจากการศึกษาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พบว่ามีบทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน ซึ่งการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ จำต้องมีบทบัญญัติที่ให้การรับรองหลักประกันสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองในประเทศไว้นั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นการรับรองหลักการตามทฤษฎีกฎหมายมหาชนในเรื่องหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และยังเป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตรวจสอบ ป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ที่อาจจะส่งผลดีต่อระบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันจะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีบทบัญญัติที่กำหนดสิทธิการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันการทุจริต โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวมถึงระเบียบ และกฎต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองกลับยังไม่มีกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ และกระบวนการต่าง ๆ เพื่อรับรองสิทธิของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลทำ

ให้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังกล่าว ไม่สามารถที่จะคุ้มครองสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบใน ภาครัฐได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีการกำหนดหน้าที่ให้รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน รวมถึงมีการกำหนดบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ แต่ปัจจุบันกลับไม่มีกฎหมายลำดับรองที่กำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือระบบการใช้สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ตามสิทธิที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 บัญญัติรับรองไว้ย่อมส่งผลกระทบต่อเข้าถึงสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการบังคับใช้กฎหมายในฉบับนั้น ๆ เนื่องจากประชาชนไม่สามารถเข้าถึงสิทธิการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้อย่างแท้จริง การกระทำดังกล่าวจึงถือเป็นการไม่เคารพต่อเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพราะหากไม่มีการจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ ก็จะทำให้วัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ประชาชนมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ก็ไม่สามารถที่จะกระทำได้การบัญญัติกฎหมายในลักษณะนี้ จึงเป็นเพียงแต่การกำหนดกฎหมายที่เป็นนามธรรมไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจะกล่าวอ้างได้ว่า หน่วยงานของตนยังไม่จำเป็นต้องจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรืออาจจะส่งผลกระทบต่อความกฎหมายว่าแนวทางการปฏิบัติในหน่วยงานของตนที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแล้วตามที่หน่วยงานของตนกำหนดขั้นตอนขึ้นมาเอง เนื่องจากไม่มีกฎหมายกลางที่กำหนดขั้นตอน กระบวนการ หรือวิธีการให้องค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบลต้องปฏิบัติตาม อีกทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการจัดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามกฎหมายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นไปโดยมีมาตรฐานเดียวกันหรือไม่ เป็นไปโดยเสมอภาคเท่าเทียมกันในทุกหน่วยงาน หรือทุกภาคส่วนหรือไม่ อย่างไร

ดังนั้นแล้วเพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล เป็นไปอย่างคุ้มค่า โปร่งใส เสมอภาค มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล และสาธารณสุขตำบล ดังนี้

1. ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

1.1 ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับราคากลาง และเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของหน่วยงานภาครัฐมีความคุ้มค่า โปร่งใส และเป็นไปตามหลักนิติรัฐมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1) เพิ่มเติมบทบัญญัติหรือหลักเกณฑ์การพิจารณาในกรณีราคาที่เสนอสูงกว่าราคากลาง โดยให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่พิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีทำการต่อรองราคากับผู้ยื่นข้อเสนอรายนั้นให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ หากผู้เสนอราคารายนั้นยอมลดราคาและราคาที่เสนอใหม่ไม่สูงกว่าราคากลาง หรือสูงกว่าแต่ส่วนที่สูงกว่านั้นไม่เกินร้อยละสิบของราคากลาง หรือต่อรองราคาแล้วไม่ยอมลดราคาอีกแต่ส่วนที่สูงกว่านั้นไม่เกินร้อยละสิบของราคากลาง ถ้าเห็นว่าราคดังกล่าวเป็นราคาที่เหมาะสม ก็ให้เสนอซื้อหรือจ้างจากผู้ที่ยื่นเสนอราคารายนั้น โดยให้ชี้แจงเหตุผลกำกับการใช้ดุลยพินิจไว้ให้ชัดเจนด้วย

2) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอเดิมที่กำหนดแยกไว้ในแต่ละหมวดในมาตรา 65 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และ ข้อ 83 ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอขึ้นใหม่ให้เป็นบททั่วไปประกอบด้วย 3 เกณฑ์ ดังนี้

(1) เกณฑ์ราคาโดยให้หน่วยงานของรัฐสามารถใช้เกณฑ์ราคาสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่เป็นมาตรฐาน มีคุณภาพดีเพียงพอตามความต้องการใช้งาน และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐแล้ว หรืองานที่มีมาตรฐานเชิงคุณภาพตามหลักวิชาชีพอยู่แล้ว หรืองานที่ไม่ซับซ้อน โดยตัดสินผู้ชนะจากผู้ยื่นข้อเสนอที่ยื่นเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วน มีคุณสมบัติและข้อเสนอทางเทคนิคเป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ซึ่งเสนอราคาต่ำสุด

(2) เกณฑ์ราคาร่วมกับเกณฑ์คุณภาพ โดยให้หน่วยงานของรัฐสามารถใช้เกณฑ์ราคาร่วมกับเกณฑ์คุณภาพสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีความซับซ้อน มีเทคโนโลยีสูง หรือมีเทคนิคเฉพาะหรืองานที่เป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานของรัฐ จำเป็นต้องคัดเลือกพัสดุมีคุณภาพดีตามความต้องการใช้งานของหน่วยงานของรัฐนั้นและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐมากที่สุดหรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุตามข้อ (1) ที่มีวงเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนด โดยตัดสินผู้ชนะจากผู้ยื่นข้อเสนอที่ยื่นเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วนมีคุณสมบัติและข้อเสนอทางเทคนิคเป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ซึ่งได้คะแนนรวมระหว่างราคาและคุณภาพสูงสุด

(3) เกณฑ์คุณภาพ โดยให้หน่วยงานของรัฐสามารถใช้เกณฑ์คุณภาพสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีความซับซ้อนมาก หรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ไม่ซับซ้อนแต่จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพของพัสดุเป็นสำคัญเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ โดยตัดสินผู้ชนะจากผู้ยื่นข้อเสนอที่ยื่นเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วน มีคุณสมบัติและข้อเสนอทางเทคนิคเป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ซึ่งได้คะแนนคุณภาพสูงสุดในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีลักษณะที่จะต้องคำนึงถึง

เทคโนโลยีของพัสดุหรือคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ หรือกรณีอื่นที่ทำให้มีปัญหาในการพิจารณาคัดเลือก ข้อเสนอหน่วยงานของรัฐอาจกำหนดให้มีการยื่นข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่นก่อนการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอตามข้อ (1) หรือ (2) ก็ได้

ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดเกณฑ์คุณภาพให้เหมาะสมกับประเภทของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้าง โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าจะพิจารณาเรื่องใดบ้าง เช่น ต้นทุนตลอดอายุการใช้งานคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ ประสิทธิภาพ บริการหลังการขาย ข้อเสนอทางด้านเทคนิค บุคลากรของผู้ยื่นข้อเสนอ ผลงานหรือประสบการณ์ของผู้ยื่นข้อเสนอ วันส่งมอบพัสดุที่ผลิตในประเทศและกิจการของคนไทย พัสดุส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น และให้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาย่อยของเกณฑ์คุณภาพในแต่ละข้อให้ชัดเจนให้หน่วยงานของรัฐกำหนดสัดส่วนน้ำหนักระหว่างเกณฑ์ราคากับเกณฑ์คุณภาพโดยกำหนดน้ำหนักเกณฑ์คุณภาพมากที่สุด พร้อมทั้งกำหนดวิธีการพิจารณาให้คะแนนของแต่ละเกณฑ์ย่อยให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำเอกสารที่ใช้เพื่อประกอบการประเมินการให้คะแนนเพิ่มเติมไว้ในเอกสารเชิญชวนด้วย

3) ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 114 เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของหน่วยงานภาครัฐเกิดความเสมอภาค และเป็นไปตามหลักนิติรัฐ โดยกำหนดให้ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดुकับหน่วยงานของรัฐ มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้ตนไม่ได้เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม

2. ผู้ศึกษาจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขปัญหเพื่อให้องค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ สามารถปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระซึ่งไม่มีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นการเฉพาะ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระและเป็นกลาง ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังนี้

1) แก้ไขมาตรา 5 โดยเปลี่ยนแปลงผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ จากเดิมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นนายกรัฐมนตรี

2) ยกเลิกมาตรา 46-50 และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรสนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐขึ้นใหม่ โดยให้มีการจัดตั้ง “สำนักงานการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ” เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือ กฎหมายอื่น ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระและเป็นกลาง โดยให้ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

3) กำหนดอำนาจหน้าที่ของ “สำนักงานการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ” โดยให้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม ดังนี้

(1) การรวบรวมและจัดทำบัญชีรายการพัสดุที่มีคุณลักษณะเฉพาะและความต้องการใช้งานที่คล้ายคลึงกัน และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดังกล่าวในคราวเดียวกันตามที่หน่วยงานของรัฐแจ้งความต้องการ

(2) การรวบรวมสถิติ แผนการใช้งบประมาณมูลค่าการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งของหน่วยงานของรัฐ และเผยแพร่ต่อสาธารณชนหรือใช้ประกอบการรายงานเสนอความเห็นต่อหน่วยงาน ที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างได้โดยตรง

4) ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงการคลัง ในส่วนของกรมบัญชีกลาง เฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ ในกองการพัสดุภาครัฐมาเป็นของ “สำนักงานการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ”

3. ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการตรากฎหมายลำดับรอง อันได้แก่ ระเบียบ หรือกฎที่กำหนดกระบวนการ ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้ แต่ ปัจจุบันกลับไม่มีกฎหมายลำดับรองที่กำหนดกระบวนการขั้นตอน และหลักเกณฑ์ในการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวของประชาชน ส่งผลทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิของตนในการเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐได้อย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม ตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐต้องให้ความสำคัญและต้องตระหนักถึงโดยภาคประชาชน นับได้ว่าเป็นส่วนช่วยในการสอดส่องดูแลมิให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อันเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ประเทศไทยต้องประสบอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งในการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็เพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น การตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ สอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้เกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติจึงมีความสำคัญที่รัฐจะต้องดำเนินการเป็นลำดับต้น ๆ ภายหลังจากมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

เอกสารอ้างอิง

ชยพล ธานีวัฒน์, กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กลุ่มงานกฎหมาย 3 สำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี และสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพราชการ, การบริหารจัดการพัสดุภาครัฐ, กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการ, 2544.

หนังสือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน คำนวณที่สุด ที่ กค (กอร) 0405.5/ว 374 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2562.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2562

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560